

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 29 grudnia 2020 r.

Pozycja 390

POSTANOWIENIE z dnia 5 lutego 2020 r. Sygn. akt Ts 149/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

- 1) art. 130 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) w zakresie zwrotu „jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty” z art. 30 w związku z art. 77 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust. 1; art. 47 w związku z art. 77 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2; art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 2; art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 370 ustawy wymienionej w punkcie 1 w zakresie zwrotu „nieopłaconą” z art. 30 w związku z art. 77 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust. 1; art. 47 w związku z art. 77 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust. 1; art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2, art. 79 ust. 1, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 2 Konstytucji;
- 3) art. 123 § 2 oraz art. 398²³ § 2 zdanie 2 ustawy powołanej w punkcie 1 z art. 10 ust. 2; art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 2; art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2 Konstytucji;
- 4) art. 394 § 1 ustawy wymienionej w punkcie 1 w zakresie, w jakim nie dotyczy on orzeczeń sądu drugiej instancji gdy w przedmiocie wskazanym w tym przepisie sąd ten wypowiada się po raz pierwszy z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1; art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1; art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji;
- 5) art. 77 § 1 i 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 52, ze zm.) z art. 10 ust. 2; art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz w związku z art. 10 ust. 2; art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji

postanawia:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 30 września 2019 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

2 sierpnia 2018 r. skarżący wniósł do Sądu Okręgowego w W. pozew o ochronę dóbr osobistych przeciwko Kolejom sp. z o.o. (dalej: Koleje). Sprawa zawisła pod sygn. akt [...]. Sąd Okręgowy wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych przez wniesienie wpisu od tego pozwu. Skarżący zwrócił się do Sądu z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych. Referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w W. postanowieniem z 16 listopada 2018 r. (sygn. akt jw.) oddalił ten wniosek wskazując, że skarżący nie wykazał, wbrew normie ustawy, że nie jest w stanie ponieść kosztów opłaty sądowej od pozwu bez uszczerbku dla utrzymania siebie i swojej rodziny. Skarżący oświadczył w tym postępowaniu, że jego miesięczny dochód z tytułu wykonywania prac dorywczych wynosi 2500-3000 złotych, podczas gdy miesięczne koszty jego utrzymania wynoszą 3400 złotych. Wskazuje to, zdaniem referendarza, na wyższe niż zadeklarowane dochody. Weryfikacja tego stanu rzeczy nie była jednak możliwa, ponieważ skarżący nie posiada konta bankowego, a zwolnienie od kosztów – zdaniem referendarza – prowadzi do nierównego traktowania jednostek występujących przed instytucją publiczną. Dlatego zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłat sądowych może zapaść jedynie w szczególnie uzasadnionej sytuacji.

Pismem procesowym z 28 listopada 2018 r. skarżący zaskarżył postanowienie referendarza. Sąd Okręgowy w W. utrzymał postanowienie z 16 listopada, a w następstwie tego wydanym zarządzeniem zwrócił 26 lutego 2019 r. pozew przeciwko Kolejom z uwagi na nieusunięcie braków formalnych. Skarżący postanowił zaskarżyć to zarządzenie do Sądu Apelacyjnego w W. (dalej: Sąd Apelacyjny) za pośrednictwem sądu pierwszej instancji. Sąd Apelacyjny w połączonych sprawach skarżącego (sygn. akt [...]) wezwał go 11 lipca 2019 r. do usunięcia braków zażalenia przez uiszczenie 365 złotych tytułem opłaty od zażalenia na zarządzenie z 23 października 2018 r. oraz 90 złotych tytułem uzupełnienia opłaty od zażalenia na zarządzenie z 26 lutego 2019 r. Następnie, 16 lipca 2019 r. skarżący złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. 29 lipca 2019 r. Sąd Apelacyjny, wydając na posiedzeniu niejawnym prawomocne postanowienie o sygn. akt [...], oddalił wniosek a postanowieniem z 27 sierpnia 2019 r. (sygn. akt [...]) odmówił sporządzenia uzasadnienia postanowienia o zwolnienia skarżącego od kosztów sądowych z 29 lipca. Także 27 sierpnia 2019 r. Sąd Apelacyjny, wydając postanowienia (sygn. akt [...]) rozpatrując skargę na postanowienie wydane w sprawie o sygn. akt [...], odrzucił zażalenie na zarządzenia przewodniczącego składu w Sądzie Okręgowym w W. z 23 października 2018 r. i 26 lutego 2019 r. z uwagi na nieusunięcie braków formalnych w postaci określenia sumy, jakiej powód domaga się tytułem zadośćuczynienia oraz nieuiszczenia opłaty sądowej należnej tytułem wniesienia tego pozwu.

Skarżący w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w W. (sygn. akt [...]) oraz w związku z postępowaniem toczącym się przed komornikiem sądowym nadzorowanym przez ten sąd (sygn. akt [...]) złożył 19 kwietnia 2019 r. do Sądu Okręgowego we W. skargę na przewlekłość postępowania wraz z żądaniem zasądzenia odszkodowania w kwocie 4000 złotych oraz podjęcia czynności zmierzających do zakończenia egzekucji i podziału uzyskanej sumy pieniężnej na rzecz wierzycieli. Sąd Okręgowy we W. wezwał skarżącego 10 maja 2019 r. (sygn. akt [...]) do uiszczenia opłaty sądowej w wysokości 200 złotych pod rygorem odrzucenia tej skargi. Następnie, 23 maja 2019 r. skarżący zwrócił się do Sądu Okręgowego we W. z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych. Który sąd ten 27 czerwca 2019 r. postanowił prawomocnie oddalić. Podobnie jak w przypadku postępowania przeciwko Kolejom, skarżący zwrócił się do sądu 9 lipca 2019 r. z wnioskiem o uzasad-

nienie tego postanowienia. Sąd Okręgowy we W. postanowieniem z 26 lipca 2018 r. (sygn. [...]) odrzucił wniosek oraz jednocześnie skargę na przewlekłość postępowania z 19 kwietnia 2019 r. z powodu nieuiszczenia wpisu od tej skargi.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy jej braki formalne nie zostały usunięte w terminie.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji „każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji”.

3. Trybunał stwierdza, że skarga została sporządzona i wniesiona z zachowaniem ustawowego terminu. W trakcie wstępnej oceny spełnienia innych przesłanek formalnych dopuszczających nadanie skardze konstytucyjnej biegu pojawiły się wątpliwości co do dokładnego określenia ostatecznych – w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji – orzeczeń, a przede wszystkim w przedmiocie wyraźnego wskazania sposobu naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności skarżącego przez orzeczenia wydane na podstawie zaskarżonych przepisów. Skarżący nie doręczył ponadto Trybunałowi oryginałów (lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałami) dokumentów dołączonych do skargi. Trybunał, wydając 7 listopada 2019 r. zarządzenie, wezwał skarżącego do usunięcia tych braków.

Usuwanie braków skarżący nie dochował wymogu przewidzianego w art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK. Zarządzenie zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 13 listopada 2019 r. Zgodnie z powołanym przepisem, termin na wykonanie zarządzenia, np. przez nadanie pisma usuwającego braki w placówce pocztowej, upłynął więc 20 listopada 2019 r. Natomiast pismo to zostało nadane 21 listopada 2019 r., a więc ósmego dnia od dnia doręczenia zarządzenia z 7 listopada 2019 r.

W tym stanie rzeczy – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK – Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.